

عنوان: بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل فرا نظریه ای بر انجام آزمایش پاپ اسمیر در زنان تحت پوشش

خانه‌های بهداشت منطقه چترود سال ۹۶-۱۳۹۵

استاد راهنما:

دکتر محمد اسدپور

استاد مشاور:

دکتر سید وحید احمدی طباطبایی

پژوهش و نگارش:

ونوس وثوقی رهبری

تابستان ۱۳۹۶

چکیده

سرطان دهانه رحم، دومین سرطان شایع بعد از سرطان پستان است و به دلیل داشتن یک دوره طولانی قبل از تهاجم و در دسترس بودن برنامه غربالگری مناسب و انجام منظم تست پاپ اسمیر درمان موثر ضایعات اولیه، به عنوان یک سرطان قابل پیشگیری است. لذا این مطالعه باهدف بررسی تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل فرا نظریه‌ای بر انجام آزمایش پاپ اسمیر در زنان واجد شرایط خانه‌های بهداشت منطقه چترود انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک پژوهش مداخله‌ای نیمه تجربی به صورت قبل و بعد بر روی ۷۰ نفر از زنان واجد شرایط ۱۸ تا ۶۵ سال خانه‌های بهداشت منطقه چترود که در دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفته اند، انجام شد. ابتدا دو خانه بهداشت به صورت تصادفی از بین خانه‌های بهداشت منطقه چترود انتخاب گردید که یکی به عنوان گروه مداخله و دیگری به عنوان گروه کنترل در نظر گرفته شد و سپس از بین افراد موجود در لیست پرونده خانوار تحت پوشش نمونه‌ها به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت پرسشنامه خود ایفای محقق ساخته مبتنی بر سازه‌های تئوری در دو گروه صورت گرفت. پس از تعیین روایی و پایایی پرسشنامه از شرکت کنندگان جهت تکمیل پرسشنامه دعوت به عمل آمد تا به خانه بهداشت آمده و پرسشنامه را پر کنند. سپس اطلاعات جمع‌آوری شده مرحله اول تجزیه و تحلیل و بر اساس نتایج به دست آمده مداخلات آموزشی مختلف شامل (سخنرانی چهار جلسه،

بحث گروهی سه جلسه نمایش فیلم و پرسش و پاسخ یک جلسه در هر هفته) جمعاً به مدت ۸ هفته اجرا شد. مجدداً دو هفته بعد از انجام مداخلات سازه‌های مدل در دو گروه اندازه‌گیری و جهت تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS ۱۶ استفاده شد.

یافته‌ها: دو گروه مداخله و کنترل از نظر اطلاعات دموگرافیک تفاوت معنی‌داری نداشتند. در بررسی مقایسه مراحل تغییر در گروه مداخله در مراحل (پیش تفکر-تفکر-امادگی) از (۷۷/۱٪) قبل از مداخله به (۳۱/۴٪) بعد از مداخله کاهش یافت. همچنین در گروه مداخله مراحل (عمل) از (۲۲/۹٪) به (۶۸/۶٪) بعد از مداخله افزایش یافت در گروه کنترل در مراحل (پیش تفکر-تفکر-امادگی) از (۹۱/۴٪) قبل از مداخله به (۷۱/۴٪) بعد از مداخله کاهش یافت. همچنین در گروه کنترل مراحل (عمل) از (۸/۶٪) به (۲۸/۶٪) بعد از مداخله افزایش یافت ولی تغییر قابل توجه نبود بطوری که بین مراحل تغییر در دو گروه مداخله و کنترل قبل از مداخله تفاوت معنی‌دار نبود ($p=0/094$) اما بعد از مداخله این تفاوت معنی‌دار شد ($p=0/001$). با مقایسه فراوانی رفتار (انجام پاپ اسمیر) در گروه مداخله قبل از مداخله (۲۵/۷٪) پاپ اسمیر انجام داده بودند که بعد از مداخله به (۷۱/۴٪) افزایش یافت ولی در گروه کنترل قبل از مداخله (۵/۷٪) پاپ اسمیر انجام داده بودند که بعد از مداخله به (۳۴/۳٪) افزایش یافت. بطوریکه قبل از مداخله تفاوت دو گروه مداخله و کنترل معنی‌دار نبود ولی بعد از مداخله این تفاوت معنی‌دار شد. در بررسی مقایسه میانگین سازه موانع انجام پاپ اسمیر در گروه مداخله نمره میانگین قبل از مداخله (۲۷/۶٪) که بعد از مداخله به (۲۱/۶٪) کاهش یافت. در بررسی مقایسه میانگین سازه منافع انجام پاپ اسمیر در گروه مداخله نمره میانگین قبل از مداخله (۱۳/۶٪) که بعد از مداخله به (۱۶/۵۱٪) افزایش یافت. در بررسی مقایسه میانگین سازه خودکارآمدی در گروه مداخله نمره میانگین قبل از مداخله (۱۴/۴۸٪) بود که بعد از مداخله به (۱۸/۳۴٪) افزایش یافت. ضریب همبستگی سازه‌های مراحل تغییر با موانع (۰/۱۳-) می‌باشد و همبستگی بین مراحل تغییر و موانع وجود ندارد ضریب همبستگی بین مراحل تغییر با منافع (۰/۱۷۰) می‌باشد و همبستگی بین مراحل تغییر و منافع وجود دارد ضریب همبستگی بین مراحل تغییر با خودکارآمدی (۰/۰۷۴) می‌باشد و همبستگی بین مراحل تغییر و خودکارآمدی وجود دارد. بیشترین همبستگی بین منافع و خودکارآمدی می‌باشد بطوریکه با افزایش منافع در تصمیم‌گیری خودکارآمدی فرد افزایش می‌یابد.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه فوق حاکمی از تأثیر مداخله آموزشی بر مراحل تغییر رفتار، تعادل تصمیمی، خودکارآمدی و انجام رفتار بر اساس سازه‌های تئوری مدل فرانظری در بین نمونه‌های پژوهش بوده است و مداخله آموزشی بر اساس مدل فرانظری در ارتقاء رفتار انجام پاپ اسمیر، مؤثر بوده است.

واژگان کلیدی: آموزش بهداشت، مدل فرا نظری، پاپ اسمیر، زنان

نحوه استناد به پایان نامه

وثوقی رهبر ونوس. عنوان: بررسی تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل فرا نظریه ای بر انجام آزمایش پاپ اسمیر در زنان تحت پوشش خانه‌های بهداشت منطقه چترود سال ۹۶-، [پایان نامه کارشناسی ارشد]. دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ایران.

